Strategische visie BARNEVELD 2030

Samen denken, samen doen

Tussenrapportage strategische visie Barneveld

8 oktober 2015

Inhoud

1. Voorwoord 2
2. Achtergrond en doel van de strategische visie 2
3. De aanpak en het proces 3
   3.1 Aanpak op hoofdlijnen 3
   3.2 Het proces tot nu toe 3
   3.3 Het vervolgproces op hoofdlijnen 4
   3.4 Concrete vervolgstappen na de tussenrapportage 6
4. Ophalen en ordenen van de vraagstukken 7
   4.1 Ophalen van de vraagstukken 7
   4.2 Ordening vraagstukken op thema 7
   4.3 De typologie van vraagstukken 8
   Type 1 Vraagstukken die uit concrete knelpunten voortkomen. 9
   Type 2 Vraagstukken die veroorzaakt worden door regelgeving of rolverdeling met overheid. 9
   Type 3 Vraagstukken die voortkomen uit zorgen; mogelijke knelpunten t.g.v. verwachte ontwikkelingen. 9
   Type 4 Vraagstukken die voortkomen uit ambities 9
   Waarom een typologie? 10
5. Strategische doelen Barneveld 11

BIJLAGE 1: Overzicht van de vraagstukken per thema en gerubriceerd per onderwerp. 15

1. Voorwoord

Met deze tussenrapportage geven we informatie over de stand van zaken van de strategische visie Barneveld. We geven aan wat we de afgelopen maanden hebben gedaan en opgehaald en wat de volgende stap is. In de hoofdstukken 2 t/m 5 komen de volgende punten aan de orde:

1. Achtergrond en doel van de strategische visie
2. De aanpak en het proces
3. Ordening van de vraagstukken (resultaat van de 'ophaalsessies')
4. Strategische doelen Barneveld

2. Achtergrond en doel van de strategische visie

De samenleving is sterk aan het veranderen. Vanaf de jaren '60 en '70 leefden we in een sterk geïntegreerde verzorgingsstaat, die het vervolg was op de verzuilde samenleving van het begin van de 20e eeuw. Door ontwikkelingen als individualisering en dé-institutionalisering zijn we nu terecht gekomen in een netwerk- en participatie samenleving[1]. Deze ontwikkeling vindt plaats vanuit een samenleving die invloed en verantwoordelijkheid wil en steeds beter geïnformeerd is om dat te doen. Tegelijk doet de overheid een groter beroep op de burger omdat zij de voorzieningen van de verzorgingsstaat niet alleen overeind kan houden. We leven daarom ook in een tijd met grote veranderingen voor gemeentes. Het opnieuw bepalen van de hoofdrichting van beleid is noodzakelijk om veerkrachtig op veranderingen te reageren. Over welke veranderingen praten we dan (om er maar eens een paar te noemen):

- de grote decentralisaties die nu worden ingevoerd en de wijze waarop gemeentes hier beleid op gaan voeren;
- 'burgerkracht' krijgt een structureel karakter terwijl de participatiemaatschappij nog geen vorm heeft.

Daarom vinden wij het noodzakelijk om bij de herijking van de strategische visie nieuwe elementen toe te voegen. Wij kiezen daarbij ook voor een andere aanpak dan in het verleden, namelijk een proces van co-creatie met integratie van alle sectoren van de samenleving.

De rol van de overheid verandert. De gemeente bepaalt het beleid niet langer alleen, maar is één van de partijen die beleid opstelt. Daarom vinden wij het wenselijk en noodzakelijk om samen met de samenleving deze visie te gaan ontwikkelen: een co-creatieproces. Deze methodische aanpak is voor het opstellen van de Strategische Visie nieuw, maar sluit wel aan bij de open en constructieve gesprekken met de samenleving die de gemeente op het vlak van belangrijke trends en ontwikkelingen voert. Denk onder meer aan de BIK, zorginstanties, Plaatselijk Belangen, Toeristisch Platform en LTO.

De integratie van alle sectoren vinden wij belangrijk, omdat we zien dat er veel dwarsverbanden zijn. Alles hangt met alles samen, we leven in een netwerksamenleving. Die netwerken geven nieuwe gezichtspunten en nieuwe kansen.

[1] Dr. Ir. H Kievit; dienstbaar organiseren in de regio in sociaal en economisch perspectief' (2015).

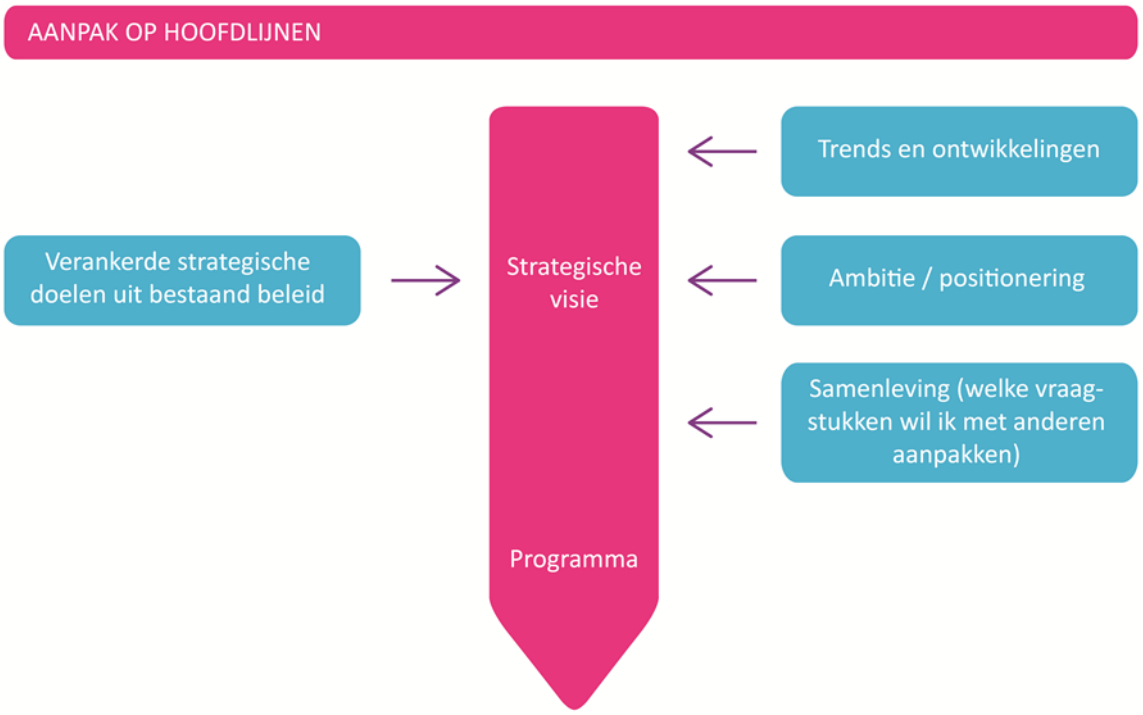
3. De aanpak en het proces

3.1 Aanpak op hoofdlijnen

Om invulling te geven aan de opener houding tussen overheid en samenleving is gekozen voor een aanpak die uitgaat van (het oplossen van) **vraagstukken.** Door uit te gaan van vraagstukken uit de samenleving wil de gemeente een strategische visie maken die herkenbaar is en aansluit op de beleving in de Barneveldse gemeenschap.

In een strategische visie wordt natuurlijk deels voortgeborduurd op eerdere strategische keuzes. Daar voegen we nieuwe onderdelen aan toe door:

- De doorwerking van trends en ontwikkelingen, waarvoor al voorwerk is gedaan in de 'position paper'.
- Vraagstukken uit de samenleving (samen met de samenleving)
- Een expliciete discussie over ambitie en positionering (samen met college en raad).

Figuur 1. Een rolverdeling tussen overheid en samenleving

3.2 Het proces tot nu toe

Het tot nu toe gevolgde proces kent twee hoofdlijnen:

1. Ophalen van vraagstukken uit de samenleving;
2. Formuleren van Strategische Doelen .

<u>Ad 1) het ophalen van de vraagstukken</u>

Dit heeft plaatsgevonden in de periode van eind maart t/m mei 2015 aan de hand van interviews en werkplaatsen. Hoofdstuk 4 beschrijft hoe dit deel van het proces is verlopen, wat er is opgehaald en wat er met de vraagstukken is gedaan.

Ad 2) formuleren van de Strategische Doelen

In de periode mei t/m juli 2015 is vanuit het voorwerk dat gedaan is in de 'position paper' gewerkt aan het formuleren van strategische doelen die de ambities en positionering van de gemeente samenvatten. Actuele trends en ontwikkelingen zijn ingebracht, zoals de discussie over de rol van de overheid, de verdergaande regionale samenwerking en de Triple Helix-agenda.

De raad wordt, conform het plan van aanpak, gevraagd er mee in te stemmen dat de strategische doelen zoals beschreven in hoofdstuk 5, op de Gebiedsconferentie worden geconfronteerd met de in de bijlage weergegeven vraagstukken. De behandeling van de Tussenrapportage in de raad is voorzien in november 2015

3.3 Het vervolgproces op hoofdlijnen

Uitgaan van vraagstukken geeft de strategische visie een maatschappelijke urgentie, maar het geeft ook aanleiding tot een taakverdeling tussen overheid, instellingen, bedrijven of (groepen van) burgers. Maar hoe werkt dat?

Daar waar de belangen van overheid en samenleving elkaar overlappen kan gezamenlijke kracht ontwikkeld worden, daar waar ze niet overlappen moet ieder zijn eigen agenda volgen. Door het belang van vraagstukken in te kleuren ontstaat al meteen een beeld van de rolverdeling die uit het proces zal voortkomen. Door in een vroeg stadium al te weten waar het accent van de overheid ligt (de strategische doelen) wordt de discussie met de samenleving scherper.

Het kan natuurlijk zo zijn dat de gemeente zich niet sterk wenst te maken voor een vraagstuk, maar dat de samenleving dit wel van de overheid verwacht. De samenleving zal dit in de strategische visie inbrengen. De samenleving kan er ook voor kiezen, zeker als het belang groot genoeg is, om zich sterker te organiseren en de gemeente via de politieke lijn te gaan beïnvloeden (dit is verbeeld onderaan het schema in figuur 2). Men kan zich ook organiseren en het vraagstuk zelf gaan oppakken. Al deze lijnen zorgen voor een versterking van burgerkracht en als overheid kun je hiermee 'de eigen kracht in de samenleving' dus stimuleren. Voor de rolkeuze hebben we een schema gemaakt waarin de 4 rollen in een tweedimensionaal krachtenveld zijn geplaatst:

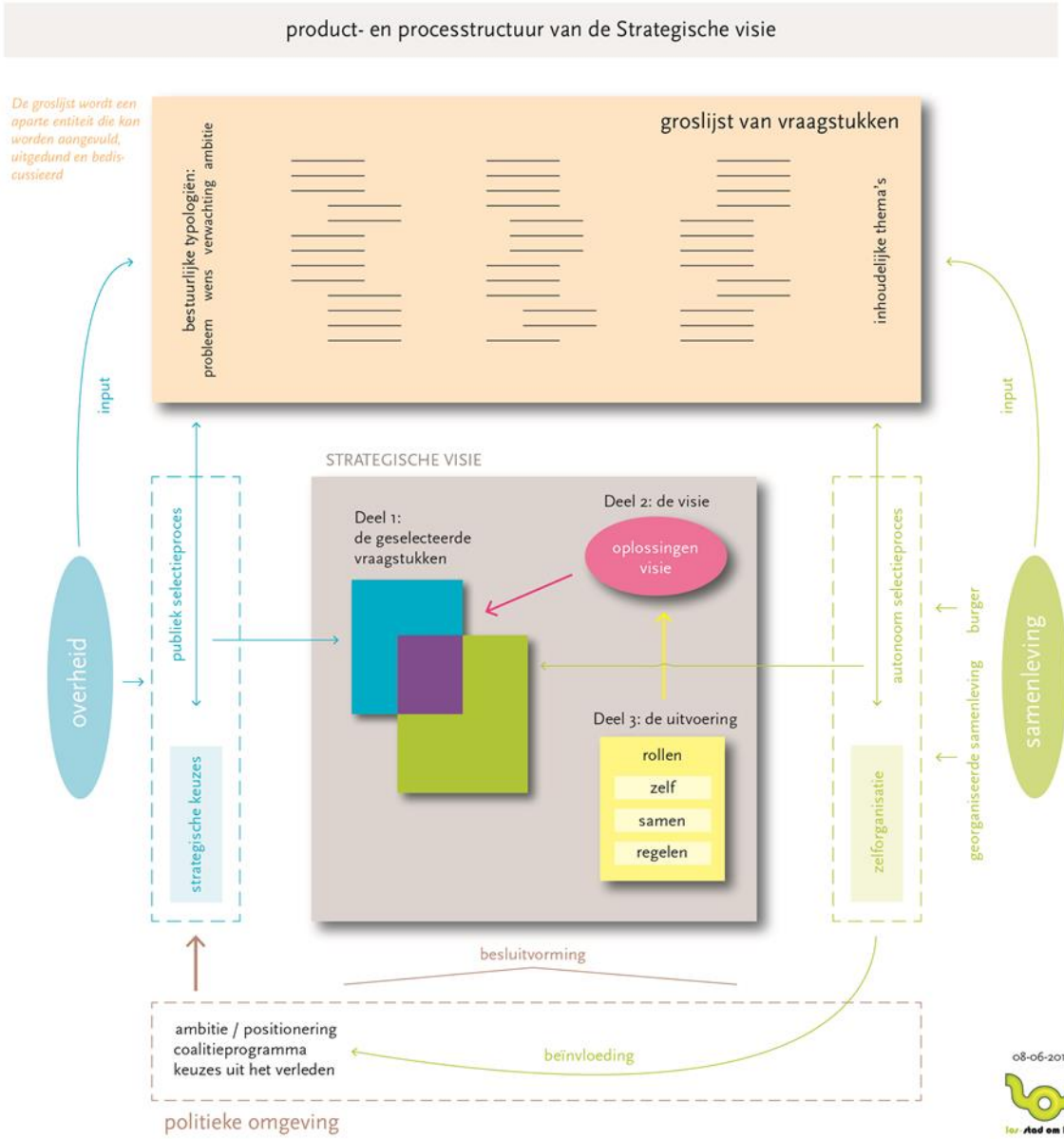
- Wat vind je als samenleving belangrijk?
- Wat vind je als overheid belangrijk?

In principe zou dit tot het volgende schema kunnen leiden:

overheid	**samenleving**	**rol overheid**
belangrijk	belangrijk	samen doen
belangrijk	niet belangrijk (de rest)	zelf doen
niet belangrijk (de rest)	belangrijk	toekijken[2]
niet belangrijk (de rest)	niet belangrijk (de rest)	niets doen

[2] De rol toekijken, kaderstelling, is een bijzondere rol. Hij ontstaat bij vraagstukken waar je als overheid geen eerste verantwoordelijkheid voor hebt genomen (geen onderdeel van de strategie) maar die wel en soms zelf volop spelen, omdat de samenleving er mee bezig is. Daardoor wordt het voor een overheid vaak toch belangrijk omdat de overheid het maatschappelijk verkeer soms gewoon moet regelen. Daarom vraagt de rol vaak heel veel tijd en aandacht. De overheid zal hier gewoonlijk geen initiatieven in nemen, maar soms wel moeten reageren op acties vanuit de samenleving.

Ons beeld is dat overheid en samenleving ieder een eigen positie ten opzichte van de vraagstukken kiezen. Niemand hoeft alles aan te pakken. Je pakt datgene op waar je belang aan hecht. De strategische visie is een gezamenlijke visie en bij de uitvoering van de visie vindt ook een rolverdeling plaats. **Deze aanpak is gevisualiseerd in figuur 2**.

Figuur 2; schema waarin staat toegelicht hoe de vraagstukken worden geselecteerd voor de strategische visie.

Toelichting op schema in figuur 2.

Bovenin het schema staat de groslijst aan vraagstukken, die we hebben opgehaald in het proces. Deze groslijst vindt u gerubriceerd en wel in bijlage 1. Hoe die rubricering heeft plaatsgevonden staat beschreven in hoofdstuk 5. Vanuit deze vraagstukken zal de overheid in de loop van het proces een selectie maken van vraagstukken, die de gemeente vanuit haar rol belangrijk vindt en waar de samenleving dus iets van die gemeente kan verwachten. Deze krijgen namens de gemeente zeker een plek in de strategische visie. Daartoe hebben we een set van strategische doelen gemaakt. Deze staat beschreven in hoofdstuk 6.

Tenslotte ziet u in dit schema de krachtlijnen vanuit de samenleving (rechts in het schema). De samenleving kan vraagstukken agenderen in de strategische visie. Dat faciliteren we ook in het proces van deze strategische visie. Wij denken dat dit proces nog wel kan worden verbeterd maar dat dat buiten de overheid om moet gebeuren (ontwikkelen eigen kracht). De beste hulp die de overheid kan geven is volgens ons door duidelijk te maken waar zij, die overheid, zelf voor staat. Dan is het voor de samenleving duidelijk en kan zij zich erop instellen. Een (groep van) burgers kan zoals gezegd vraagstukken zelf oppakken (en uitvoeren) of ervoor kiezen om te proberen de politiek te beïnvloeden om vraagstukken alsnog op de agenda te krijgen.

3.4 Concrete vervolgstappen na de tussenrapportage

De vraagstukken (hoofdstuk 4) en de strategische doelen (hoofdstuk 5) zijn de input voor de discussie in de volgende stap, de gebiedsconferentie. Deze is gepland op 19 november 2015.

Vanuit de strategische doelen gaan we op die gebiedsconferentie met de samenleving in discussie over welke vraagstukken (en daarbij horende ambities en doelen) in de strategische visie opgenomen moeten worden en wie welke rol heeft bij het realiseren van de doelen. Dit kan ook leiden tot een aanscherping / aanpassing van de strategische doelen.

Na de gebiedsconferentie start de uitwerking tot een Strategische Visie met een uitvoeringsprogramma. In de periode januari-februari 2016 gaan we hiervoor onder meer werkplaatsen met de samenleving organiseren.

4. Ophalen en ordenen van de vraagstukken

4.1 Ophalen van de vraagstukken

In maart en begin april hebben we met ongeveer 30 mensen een interview gehouden. Vooraf is bepaald dat het zowel partijen met een achterban moesten zijn als individuen met nieuwe ideeën of een frisse kijk. Er zijn verslagen van de interviews gemaakt.

De interviews gaven een beeld van de inhoud (welke vraagstukken leven er in de samenleving?) en van de samenwerkingsvraag die er is of kan ontstaan[3]. De resultaten van de interviews vormden input voor de werkplaatsbijeenkomsten.

In de maanden april en mei hebben we vijf werkplaatsen georganiseerd. In deze werkplaatsen hebben we vraagstukken uit de interviews verdiept en aangevuld. In deze werkplaatsen zijn in totaal ruim 100 mensen betrokken geweest. Het merendeel betrof externen. Daarnaast waren bij elke werkplaats ambtenaren en raadsleden aanwezig.

De werkplaatsen hadden elke keer een andere set van thema's:

- Individuele ontplooiing
- Het samenleven in Barneveld
- De fysieke leefomgeving
- Economisch leven (over arbeidsmarkt en plattelandsontwikkeling)
- De kleine kernen

In deze werkplaatsen hebben we een lange lijst van vraagstukken verzameld. Deze hebben we gerubriceerd. Ze staan opgenomen in bijlage 1.

4.2 Ordening vraagstukken op thema

Op basis van alle verslagen is een lijst van vraagstukken gemaakt. Deze lijst bevat ruim 150 'vraagstukken'. Bij het opstellen van de lijst is de tekst dicht bij de oorspronkelijke verslagtekst gehouden. Er zijn ook vraagstukken die verschillende keren genoemd zijn. Hierin is niet geselecteerd omdat de aantallen op zich interessante informatie zijn én omdat het vraagstuk vaak net anders is ingestoken. Het doorlezen van de lijst levert daardoor een genuanceerd beeld van het vraagstuk op.

In onderstaande lijst staat welke thema's het meeste genoemd zijn. Dit zegt niets over de inhoud van de vraagstukken en het is ook niet een prioritering voor beleidskeuzes, maar geeft wel een beeld van wat er in de samenleving leeft.

[3] Om hier een beeld van te krijgen stelden we onderstaande vragen:

- Welke doelen van uw organisatie kunt u alleen met anderen samen realiseren en met de gemeente in het bijzonder?
- Welke toekomstige gezamenlijke doelen (in het bijzonder met de gemeente) ziet u als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen?
- Welke doelen zou u willen toevoegen aan uw huidige doelen als u wist dat u dat samen met de gemeente of andere organisaties zou kunnen doen?

Thema	aantal vraagstukken
Zorg	20
Landbouw	15
Wonen	15
Initiatieven [1)]	11
Samenwerking [1)]	10
Mobiliteit	10
Cultuur	10
Ouderen	9
Voorzieningen	8
Arbeidsmarkt	8
Ontmoeting	7
Jongeren	7
Duurzaamheid	6
Rol overheid	6
Kennis	4
Onderwijs	4
Economie [2)]	3
Recreatie [2)]	3
Leefbaarheid	2
Identiteit	2
totaal aantal ingebrachte vraagstukken	**155**

1): Deze thema's bevatten vraagstukken die niet specifiek bij een sector zijn onder te brengen en die daarom afzonderlijk gerubriceerd zijn. Het vraagstuk is dan algemener geformuleerd. Bijvoorbeeld: ik heb een initiatief maar het komt niet van de grond als gevolg van allerlei regels.
2): Voor de thema's economie en recreatie lopen parallelle trajecten waarin samen met de betrokken partijen (respectievelijk onder andere de BIK en de verblijfsrecreatieondernemers) visie en beleid wordt opgesteld. Dit wordt bij de uitwerking van de Strategische Visie ingevoegd, maar is daardoor in het voortraject van de Strategische Visie minder nadrukkelijk besproken. Daardoor staan deze thema's met een laag aantal vraagstukken in de tabel. Uit de genoemde trajecten blijkt echter dat er vele vraagstukken spelen.

De vraagstukken zijn heel gevarieerd. Bij veel vraagstukken is niet direct duidelijk wat het probleem precies is of wat de oorzaak is of hoe vaak het voorkomt. Wij denken dat er veel discussie nodig is om het eens te zijn over de oorzaak of de achtergrond van een vraagstuk. Daarom denken we dat 'de vraagstukken' als apart onderdeel naast de strategische visie kan blijven bestaan. In onze dynamische samenleving is het bovendien heel voorstelbaar dat er telkens vraagstukken bij zullen komen en dat nieuwe oplossingen ontstaan voor bestaande vraagstukken, bijvoorbeeld als gevolg van technologische ontwikkeling. Het expliciet bijhouden van het onderdeel 'vraagstukken' geeft dus ook een open 'houding' aan: 'wij begrijpen dat de wereld blijft veranderen en staan daar ook voor open'.

4.3 De typologie van vraagstukken

Ons beeld is dat we vier typen vraagstukken hebben achterhaald. Vraagstukken over een:

- Concreet knelpunt ("dit kan niet of het lukt me niet");
- Concreet knelpunt dat veroorzaakt wordt door regelgeving of rolverdeling met de overheid ("dit kan niet door regels of beleid");
- Verwachting dat een knelpunt ontstaat ("ik verwacht dat iets een knelpunt kan worden (b.v. als gevolg van een bepaalde ontwikkeling");
- Ambitie ("ik wil iets").

Type 1 Vraagstukken die uit concrete knelpunten voortkomen.

Voorbeelden: Boeren die periodiek een te nat land hebben om op te rijden, fietsers die van de sokken gereden worden. Mensen die eenzaam zijn. Mensen die geen passende woning kunnen vinden. Kunstenaars die vinden dat er te weinig mogelijkheid is om kunst te tonen.

Dit type vraagstuk moet met data worden 'bewezen', anders is het geen concrete vraag. Het loont de moeite om dat ook echt te doen. Wat bedoel je met eenzaamheid? Wat zorgt er nu precies voor dat je je als fietser onveilig voelt?

Hoewel dit concrete vraagstukken zijn, moet nog blijken of een oplossing eenvoudig te realiseren is. Het vraagstuk kan technisch ingewikkeld zijn, er kunnen belangenconflicten in de weg van een oplossing zitten of oplossingen zijn duur.

Wel is het duidelijk dat het oplossen van deze concrete vraagstukken als een echte verbetering gezien kan worden.

Type 2 Vraagstukken die veroorzaakt worden door regelgeving of rolverdeling met overheid.

Voorbeelden: Boeren die willen uitbreiden en dat niet mogen, een burger die een kunstinitiatief in de openbare ruimte wil nemen, maar moet wachten op een vergunning, een welzijnsinstelling die een goed idee heeft met bewoners, maar geen ruimte krijgt om dit idee uit te voeren, een bakker die koffiedrinken wil aanbieden maar geen terrasje mag, een bedrijf dat iets wil ontwikkelen, maar moet wachten tot de overheid een maatschappelijke discussie heeft gevoerd (die de ondernemer zelf ook had willen voeren).

Dit type vraagstuk komt veel voor bij particulieren, bedrijven en instellingen en het heeft veel aandacht gekregen in de aanloop naar deze strategische visie. Als we praten over stroperige besluitvorming dan gaat het vaak over deze vraagstukken. Type 2 vraagstukken hangen ook vaak samen met normatieve besluiten die grenzen voor ontwikkeling aangeven. Dan zitten er dus echte keuzes voor beperkingen achter.

Type 3 Vraagstukken die voortkomen uit zorgen; mogelijke knelpunten t.g.v. verwachte ontwikkelingen.

Voorbeelden: Welke functies willen we op het platteland als het aantal boeren blijft afnemen? Hoe houden we voorzieningen in kleine kernen in stand als de vergrijzing doorzet? Hoe voorkomen we eenzaamheid als ouderen langer zelfstandig moeten blijven wonen? Bedrijven die geen goed personeel kunnen vinden als het onderwijs studenten niet specifieker opleidt.

Vraagstukken van dit type kunnen ook specifiek of generiek zijn. Bij dit soort vraagstukken is het van groot belang om een goede inschatting van de te verwachten ontwikkeling te maken. Weten we wel zeker dat deze verwachting uitkomt? En als het uitkomt hoe weten we dan dat het probleem zich zal voordoen? En als we een oplossing bedenken, hoe weten we dan of die zal werken?

Type 4 Vraagstukken die voortkomen uit ambities

Voorbeelden: Hoe krijgen we meer innovatie bij bedrijven? Hoe zorgen we voor meer zelfwerkzaamheid en eigen verantwoordelijkheid bij burgers? Hoe zorgen we voor een meer

duurzame energievoorziening. Alle landbouw in een bepaalde zone omvormen naar verbrede en duurzame landbouw. Veel meer recreatie in het gebied. Ouderen veel zelfstandiger maken. Mensen die vinden dat de overheid traag is met het inzetten van nieuwe technologieën.

Deze vraagstukken houden een wens of kans voor de toekomst in. Deze vraagstukken vormen het hart van de strategische visie.

Naast deze vier types is er eigenlijk nog een vijfde die in eerste instantie wat lastiger te plaatsen lijkt. Ze kan echter in alle vier types spelen. Het zijn vraagstukken die verwoord zijn als een kennisbehoefte: hoe zit dit? Hoe zit dat? B.v. 'Wat is er voor nodig om ouderen langer thuis te laten wonen?' Bij dit soort vraagstukken moet achterhaald worden of ze voortkomt uit ambities of problemen.

Waarom een typologie?

Een typologie is belangrijk omdat elk type vraagstuk op een andere manier verdiept moet worden en om eigen oplossingen vraagt. Ook kunnen bepaalde vraagstukken alleen worden opgelost via andere vraagstukken. Bijvoorbeeld, sommige problemen komen voort uit ambities die de gemeente heeft. Als de gemeente die concrete problemen wil oplossen, kan het de ambities aanpassen of juist wegnemen. De gemeente kan ook duidelijk maken dat die ambities juist kansen bieden die opwegen tegen de genoemde problemen.
De gemeente Barneveld wil energie inzetten op de vraagstukken waar we ook daadwerkelijk een verschil kunnen maken. Een typologie van vraagstukken kan helpen dat onderscheid te maken.

5. Strategische doelen Barneveld

In deze tussenrapportage heeft u kunnen lezen dat wij parallel aan het verzamelen van de vraagstukken, gewerkt hebben aan het formuleren van strategische doelen van de gemeente. Die doelen treft u aan in dit hoofdstuk. Deze doelen zijn samengesteld op basis van documenten waarin strategische uitspraken zijn opgenomen, zoals de kadernota, de 'position paper' voor de herijking van de Strategische Visie en de Energievisie.

De bestudeerde documenten beschrijven, en houden nadrukkelijk rekening met, trends en ontwikkelingen in de verschillende sectoren en op verschillende schaalniveaus. Trends staan natuurlijk niet stil. Daarom zijn actuele ontwikkelingen betrokken bij het samenvatten en formuleren van de strategische doelen. Dat zal een blijvend aandachtspunt zijn bij de uitwerking van de visie. Beschrijvingen van trends en ontwikkelingen kunt u vinden in genoemde documenten en zullen ook expliciet worden benoemd in de Strategische Visie.

Deze strategische doelen zijn samen met de vraagstukken input voor de discussie in de volgende stap, de gebiedsconferentie. Vanuit deze strategische doelen gaan we op die gebiedsconferentie met de samenleving in discussie over welke vraagstukken (en daarbij horende ambities en doelen) in de strategische visie opgenomen moeten worden en wie welke rol heeft bij het realiseren van de doelen. Dit kan ook leiden tot een aanscherping / aanpassing van de strategische doelen.

De strategische doelen die wij nu vanuit de gemeente inbrengen, laten zich als volgt beschrijven:

NB: de nummering is geen prioritering, maar slechts een leestechnisch middel

1) Meer eigen kracht en verantwoordelijkheid in de samenleving: zelf, samen, gemeente

Een gedeelde cultuur, sterke lokale binding en hechte sociale netwerken zijn kenmerkend voor de Barneveldse samenleving. Er is in de Barneveldse samenleving een aantal kenmerken bovengemiddeld aanwezig, waarmee dit getypeerd kan worden: er is sprake van veel loyaliteit en een hoog arbeidsethos. In het verlengde daarvan weten we van aanpakken en wordt er verantwoordelijkheid genomen. Dat zien we terug in de veerkracht van de samenleving. Het valt bijvoorbeeld ook op dat veel inwoners van de gemeente Barneveld zich als vrijwilliger inzetten.

Deze sterke sociale samenhang legt accenten in de strategische keuzes van de gemeente en de rolverdeling tussen overheid en samenleving. Meer dan voorheen kunnen en willen burgers eigen verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf of voor elkaar. Dit heeft in het sociaal domein geleid tot het uitgangspunt: 'zelf-samen-gemeente'[4]. Dat kan een groot deel van de lokale samenleving ook aan, omdat veel mensen sterke sociale banden hebben binnen wijken, dorpen, kerkelijke verbanden of verenigingsleven. Het is een strategisch doel om het motto zelf-samen-gemeente als vertrekpunt te nemen voor alle sectoren.

[4] Dit is vertaald in de volgende drie opgaven:
1. Bijdragen aan versterking van de **zelf**redzaamheid van inwoners.
2. Bijdragen aan versterking van de **samen**leving.
3. Bieden van een **gemeente**lijk vangnet van ondersteunende voorzieningen.

Daarom hebben we als strategisch doel geformuleerd dat de gemeente zich richt op het creëren van goede randvoorwaarden (fysieke leefomgeving, voorzieningen), waarbinnen veel ruimte ligt om zelfstandig of samen met anderen (zelfredzaam) invulling te geven aan de persoonlijke of maatschappelijke behoeften.

2) Accent gemeente ligt bij sociale cohesie en voorzieningen

De sterke verbanden in de samenleving kunnen worden gezien als veilige 'eilanden' waarop mensen onderling voor elkaar zorgen. Dit versterkt het gevoel van zelfredzaamheid voor veel inwoners. Er zit echter ook een kwetsbaarheid achter. Sterke sociale verbanden zijn naar hun aard tamelijk intern gericht. Dat heeft als nadeel dat mensen buiten die verbanden minder omgang met elkaar en anderen hebben. Sommige individuele burgers en (kleinere) groepen zullen daardoor geen beroep (kunnen) doen op die verbanden, waar dat wel nodig is, omdat iedere inwoner respect en aandacht verdient. Daarom is het strategisch doel om met elkaar te bouwen aan (meer) bruggen (sociale dwarsverbanden) in de samenleving.

Voor het welzijn van de inwoners en een brede ontwikkeling van de samenleving vinden we ook een breed aanbod aan sociale-, sport- en culturele voorzieningen belangrijk. Dergelijke voorzieningen hebben een ontmoetingsfunctie en dragen bij aan verbreding van de horizon. Dat maakt dat het niet alleen een doel op zichzelf is, maar ook een strategisch doel ten behoeve van nieuwe verbindingen tussen groepen en individuen.

3) Beheerste groei & gevarieerde wijkopbouw met behoud van kwaliteit en eigenheid van dorpen en wijken

Barneveld is een 'meerkernige' gemeente, waar dorpen hun eigen kenmerken en kwaliteiten hebben en ontwikkelen. Wij denken dat dit past bij de eigen verantwoordelijkheid die inwoners nemen voor hun leefomgeving. Daarom is het behoud van die kwaliteiten en eigenheid als strategisch doel benoemd.

Zowel vanuit het oogpunt van de sociale samenhang als de kwaliteit van de woonomgeving vinden wij een zekere groei van het inwoneraantal van belang. Deze groei hangt voor een belangrijk deel samen met de natuurlijke aanwas op basis van de huidige bevolkingsopbouw. Daarnaast is er sprake van enige overloop van de randstad, en instroom van mensen die een economische binding met de gemeente of regio hebben. Wij denken dat het belangrijk is dat de groei beheersbaar blijft in die zin dat deze niet leidt tot ontwrichting van maatschappelijke verbanden en de bestaande organische ruimtelijke structuur gewaarborgd kan blijven. Daarom is beheerste groei als strategisch doel geformuleerd.

Daarnaast is de gevarieerde wijkopbouw als strategisch doel geformuleerd met als argument dat dit de sociale samenhang helpt versterken en mede daardoor een goede basis is voor toekomstbestendige wijken.

4) Duurzaam versterken economische kracht

De economische beleidsnota (2015) legt de focus in de bedrijvigheid in Barneveld op agrofood, transport en distributie, zorg, detailhandel, recreatie en toerisme en ICT. De gemeente is sterk in deze sectoren en samen zorgen zij voor een brede ontwikkeling van de lokale werkgelegenheid.

Enkele bijzondere kenmerken daarbij zijn de sterke lokale binding van bedrijven en de aanwezigheid van de complete waardeketen in de agrofood sectoren pluimvee en kalverhouderij in Barneveld en de directe omgeving. Het versterken en integreren van deze waardeketens, gecombineerd met de in de regio aanwezige kenniscentra kan grote concurrentievoordelen opleveren.

Daarbij is het nodig dat de economie en de werkgelegenheid meebewegen met mondiale en landelijke trends en ontwikkelingen. Niet in de eerste plaats om een internationale vestigingsplaats te zijn, maar vooral om de concurrentiekracht van de bedrijven te behouden en om voldoende werkgelegenheid te creëren voor de groeiende en steeds hoger opgeleide bevolking. Middel is een gemeente die bruggen tussen bedrijven helpt te slaan, zodat ze elkaar in het buitenland kunnen helpen met profilering en markt. Daarom zijn innovatie, duurzaamheid en samenwerking belangrijke thema's in de strategische keuzes van de gemeente.

In het bijzonder geldt dit voor de agro food sector. De wereldbevolking groeit van 7 naar 9 miljard. Dat stelt grote eisen aan de voedselproductie en alle daaraan toeleverende bedrijvigheid. Hier ligt een grote uitdaging waarbij het bedrijfsleven kan samenwerken met kenniscentra in de gemeente en de regio. Dat is ook het belang van Food Valley voor Barneveld. De concentratie van kennis- en onderzoeksinstellingen, gecombineerd met technologisch hoogwaardige bedrijven, biedt goede kansen om te werken aan duurzame oplossingen voor het voedselvraagstuk en daarmee verbonden marktkansen. Het benutten van die kennis moet daarbij niet voorbehouden blijven tot enkele grote bedrijven met eigen research afdelingen, maar is een noodzaak voor het totale MKB.

Het versterken van de (stedelijke) economische kracht is een belangrijk strategisch doel van de gemeente.

Om de groei te accommoderen zet de gemeente in op ruimte voor groei. De economische beleidsnota zet als strategisch doel neer: 'ruimte voor nieuwe bedrijventerrein en revitalisering en verduurzaming van overige bedrijventerreinen'. Het stimuleren en benutten van de samenwerking tussen bedrijfsleven en kennisinstellingen in de regio Food Valley ziet de gemeente als een belangrijk speerpunt.

Recreatie en toerisme is een pijler van de Barneveldse economie. Een deel van de ondernemingen is qua oppervlakte en investeringsvermogen niet in staat om aansluiting te blijven vinden bij de markt. Daarnaast zijn er parken waar keuzes zijn gemaakt die ertoe hebben geleid dat er niet of nauwelijks wisselende verhuur plaatsvindt. Wij denken dat het voor een mooi vakantie-aanbod wenselijk is dat er weinig leegstand is, een aanbod dat heel goed aansluit op de vraag en overwegend wisselende verhuur. Daarom is de herstructurering van de verblijfsrecreatie een strategisch doel.

5) Uitstekende bereikbaarheid en duurzame (vormen van) mobiliteit van personen en goederen

Bereikbaarheid is een belangrijke voorwaarde en onderscheidend kenmerk van het wonen en werken in Barneveld. Hierin zijn de strategische keuzes van de gemeente zelf zowel gebaseerd op het optimaal benutten van de strategische ligging aan snelwegen en spoorlijnen als het op tijd inspelen op nieuwe trends en ontwikkelingen.

Daarom is zowel het verbeteren van de bereikbaarheid (zowel met de auto, de trein als de fiets) een strategisch doel als het telkens nadenken over de toekomstige mobiliteit en bijbehorende technologische oplossingen. Dat geldt nadrukkelijk ook voor de vervoersmodaliteiten van het goederenvervoer.

Wij sluiten hiermee aan bij de ambitie van de Regio FoodValley om een optimaal bereikbare topregio te zijn, waarbij wij een pro-actieve rol willen blijven spelen in het agenderen van knelpunten en verbeterplannen.

6) Inzet op energiebesparing en duurzame energieopwekking

De samenleving in Nederland staat aan de vooravond van een energietransitie. Naast het milieumotief en betaalbaarheid zijn ook maatschappelijke verantwoordelijkheid en energie-onafhankelijkheid steeds meer een argument om actie te ondernemen. De gemeente Barneveld voelt de urgentie om een bijdrage te leveren aan een schone, betrouwbare en betaalbare energievoorziening en heeft daarom de strategie gekozen om doelstellingen vast te stellen die hoger liggen dan de landelijke energiedoelstellingen. Dit vergt een actieve inzet van zowel onze gemeente als alle inwoners en bedrijven.

7) Bewaren en verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit combineren met de noodzakelijke sociaal-economische ontwikkeling

Ruimtelijke kwaliteit is voor de gemeente belangrijk voor een aantrekkelijk woon- en leefklimaat. Zowel voor de eigen inwoners als voor de toeristen. Behoud en ontwikkeling van de aanwezige en potentiele waarden vinden we belangrijk in samenhang met kansen voor de economie. Dit streven is de basis voor dit strategische doel waarmee deze koppeling wordt gelegd. Die koppeling is kort gezegd dat nieuwe economische ontwikkeling hun ‘licence tot be’ mede dienen te bereiken door bij te dragen aan verbetering van het woon- en leefklimaat (denk aan bijvoorbeeld landschap, milieu en klimaat). Binnen de Regio FoodValley ontwikkelen we hiervoor een nieuwe werkmethode (de ‘Menukaart’), waarbij Barneveld een pro-actieve rol heeft.

BIJLAGE 1: Overzicht van de vraagstukken per thema en gerubriceerd per onderwerp.

Bij veel onderwerpen hebben we een korte toelichting ingevoegd op de achtergrond bij het vraagstuk.

Vraagstukken zelfontplooiing en cultuur

Het beeld is dat zelfontplooiing belangrijk is voor zelfrespect, zelfstandigheid en zingeving. Dit leidt tot zelfstandige mensen die zelf de contacten leggen, die ze nodig hebben. Voor kwetsbare (minder zelfstandige) mensen betekent dat een zelfstandige route naar werk. En werk is een belangrijke pijler onder die zelfstandigheid van mensen.

Ontplooiing heeft ook te maken met respect voor elkaar. Dat is in de soms wat gesloten gemeenschappen binnen Barneveld niet altijd een vanzelfsprekendheid. Scholen en verenigingen kunnen een sterke bijdrage leveren aan dit respect. Er zijn thema's die zich goed lenen voor het leggen van verbindingen, zoals kunst en cultuur.

Vraagstukken die hiermee samenhangen liggen op het vlak van hoe je ontmoetingen en verbindingen organiseert tussen groepen in de samenleving.

Onderwerp	Vraagstuk	Type vraagstuk
kunst	Hoe kunnen we community Art in de wijken of muziekonderwijs stimuleren en faciliteren?	ambitie
	Hoe kunnen we ruimte bieden aan spontane initiatieven op het gebied van kunst?	wens
	Hoe kunnen we bewoners uit Barneveld betrekken bij plaatselijk activiteiten op het gebied van kunst en cultuur.	ambitie
ontplooiing	Hoe kunnen we de kracht van Barneveld inzetten bij een sterkere ontplooiing?	ambitie
Respect voor elkaar	Hoe kun je ouders/opvoeders bereiken, zodat er meer respect onder jongeren geleerd wordt?	kennis
	Hoe zorgen we dat mensen met verschillende achtergronden en wereldbeschouwingen met respect met elkaar omgaan?	probleem
	Hoe kun je mensen leren respect te hebben voor de nieuwe kunst -en cultuurinitiatieven?	probleem
	Hoe kun je de stigmatisering van mensen met psychische klachten of (wajong) jongeren verminderen?	probleem
Vrijwilligers	Hoe boren we de(zilveren) kracht van 65+érs aan om actief te zijn in vrijwilligerswerk?	ambitie
	Hoe bind je individuen voor langere tijd aan een vrijwilligersproject/taak i.v.m. continuïteit?	kennis / ambitie

Vraagstukken Zorg

Achtergrond bij de vraagstukken

De vraagstukken over de zorg betreffen veel uitvoeringsvragen, die voortkomen uit de drie decentralisaties in de zorg. Er zijn meerdere vraagstukken die gaan over de ambitie om meer eigen verantwoordelijkheid bij bewoners te realiseren. Tegelijk is het probleem dat bewoners het niet gewend zijn. Probleem is dat het niet eenvoudig is om bruggen te slaan in de (verzuilde) samenleving in Barneveld. Ook aan de overheidskant liggen er vraagstukken. In de praktijk zijn er veel barrières die geslecht moeten worden om de 'nieuwe rol' van de overheid vorm te geven, zoals het dilemma tussen vertrouwen

geven en controle op doelmatige besteding. Veel vraagstukken gaan over concrete problemen die de zelfontplooiing van bewoners in de weg zitten, terwijl zelfontplooiing breed wordt gezien als een manier om zelfstandigheid van bewoners te bevorderen.

Onderwerp	**Vraagstuk**	**Type vraagstuk**
Gezondheid	Hoe zorgen we ervoor dat gezondheidsaspecten betrokken worden bij (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen? Zoals de effecten van volksgezondheid ten aanzien van de ontwikkeling van de veehouderij.	probleem
informele zorg	Hoe zorgen we ervoor dat de toenemende behoefte aan informele zorg (zorg door vrijwilligers) wordt ingevuld?	ambitie
	Hoe zorgen we ervoor dat formele (professionele, betaalde) zorg alleen gebruikt wordt waar het echt voor nodig is?	ambitie
	Hoe leg je de koppeling tussen vrijwillige (informele) en professionele (formele) zorg zonder dat dit tot uitbuiting van vrijwilligers leidt?	verwachting
	Hoe zorgen we voor de juiste afstemming tussen burgers (vrijwilligers) en professionals	verwachting / ambitie
	Hoe geven we inhoud aan het 'zelf' van zelf, samen, gemeente.	ambitie
Preventie	Hoe krijgen we meer aandacht voor preventie?	probleem
specifieke groepen	Er komen meer kinderen uit gebroken gezinnen. Wat zijn de gevolgen hiervan wat betreft ontplooiing? Wat is nodig?	probleem
	Hoe zorgen we voor de regie op het vlak van jeugdzorg?	verwachting
	Hoe kun je de kwetsbare (groepen/individuen) bereiken om ze te kunnen begeleiden? Wie moet dit doen?	probleem
Talentontwikkeling	Hoe krijg je bij ontplooiing meer aandacht voor talentontwikkeling (i.p.v. achterstanden inlopen). Het onderwijs wordt er al meer op gericht (in de vorm van opbrengstgericht onderwijs). Verbreding van het beeld van talentontwikkeling: sport, cultuur, kunst, etc.	
Vraagverlegenheid	Barnevelders vragen moeilijk om hulp. Hoe zorgen we ervoor dat hulpvragen laadrempeliger/bespreekbaar worden?	probleem
zorg organiseren	Hoe kunnen we de zorg voor mensen die dat nodig hebben zo dicht mogelijk bij huis organiseren?	ambitie
	Hoe zorgen we ervoor dat mensen met een hulpvraag terecht komen bij de juiste instantie?	verwachting
	Hoe geven we de 'nieuwe rol' van de overheid vorm. In de praktijk zijn er veel barrières die geslecht moeten worden, zoals het dilemma tussen vertrouwen geven en controle houden op doelmatige besteding.	wens / rol
	Hoe leggen we meer linken tussen andere werkvelden en sociaal domein.	ambitie

Burgerinitiatieven

Achtergrond bij de vraagstukken

Deze vraagstukken komen voort uit de ambitie om de eigen verantwoordelijkheid in de samenleving te bevorderen en het probleem dat regels dit vaak in de weg zitten. De vraagstukken ten aanzien van burgerinitiatieven in de kleine kernen komen eveneens voort uit de problemen met de rolverdeling tussen overheid en samenleving.

Het beeld is dat de gemeente participatie van bewoners in algemene zin toejuicht zonder dat de consequenties goed zijn doordacht. Voor de gemeente speelt het probleem dat de visies van de dorpen heel verschillend zijn.

Inhoudelijk hebben bewoners in de kleine kernen veel vraagstukken t.a.v. verwachtingen van de toekomst in de dorpen (vergrijzing, ontgroening) en op het platteland. De verwachting is dat het platteland autonoom flink zal veranderen.

Daarom is er behoefte aan een totaalplaatje, dat economische activiteiten, de woonkwaliteit en mobiliteitsvraagstukken verbindt.

Onderwerp	Vraagstuk	Type vraagstuk
Burgerinitiatieven algemeen	Hoe kunnen we ervoor zorgen dat burgerinitiatieven in de toekomst groeien?	ambitie
	Hoe zorgen we ervoor dat er meer particulier initiatief ontstaat om problemen in de samenleving op te lossen?	ambitie
	Wat is de kracht van Barneveld en hoe zorgen ervoor dat vrijwilligerswerk blijft bestaan?	ambitie / verwachting
	Hoe kun je meer ruimte geven aan particulier initiatieven / initiatieven uit de samenleving?	wens
	Hoe maak je het makkelijker voor mensen om initiatieven te ontplooien?	wens
	Is er voldoende georganiseerd per wijk (zoals bekendheid wijkplatforms, losliggende stoeptegels) om projecten of activiteiten aan te pakken?	wens
Ontwikkeling dorpen	Hoe zorgen we ervoor dat de krachten van de verschillende kernen ingezet worden voor initiatieven?	ambitie
	Hoe kan de gemeente het beste inspelen op wensen die leven in de dorpen?	wens
	Hoe zorg je ervoor dat dorpen en de gemeente gezamenlijk initiatieven ontwikkelen?	wens / rol
	Hoe zorgen we ervoor dat meer ruimte(maatwerk) is voor initiatieven in de dorpen?	wens / rol
	Hoe kunnen we de ondernemingskracht van Stroe inzetten voor de realisering van diversie ontwikkelingen uit de Dorpsvisie Stroe?	
	Hoe kunnen we de aantrekkingskracht van bepaalde voorziening in Garderen vergroten?/bekend maken (bijv. beeldentuin)	ambitie

Vraagstukken rol overheid

Onderwerp	Vraagstuk	Type vraagstuk
	Hoe kun je vrijwilligers als gemeente beter faciliteren?	wens / rol
	Welke zaken gaan vanzelf en bij welke zaken, die er van nature niet zijn, moet de gemeente oppakken?	wens / rol
	In hoeverre is de gemeente voor alle burgers verantwoordelijk en in hoeverre alleen voor bepaalde indivuen/groepen?	wens / rol
	Hoe kan de gemeente initiatieven vanuit de burger beter faciliteren en mogelijk maken?	wens / rol
	In hoeverre moet de gemeente kaders geven voor wensen/dorpsvisies? En welke rol heeft de gemeente in de uitvoering van de dorpsvisies?	wens / rol
	Hoe kan de gemeente haar rol als verbinder, stimulator en kennisverspreider vormgeven?	Ambitie

Vraagstukken over ontmoetingen

Achtergrond bij de vraagstukken

Deze vraagstukken komen deels voort uit de verwachting dat doelgroepen die een vorm van zorg of ondersteuning nodig hebben zal toenemen (b.v. als gevolg van de vergrijzing) en dat een groter percentage van bewoners in de toekomst buiten een duidelijke maatschappelijke groep zal vallen en daardoor voor ondersteuning niet in het sociale netwerk kan aankloppen. Het beeld is dat het slaan van bruggen tussen verschillende groepen in de samenleving de zelfredzaamheid zal bevorderen en dat ontmoetingen daarin de basis vormen. Bij deze vraagstukken hebben we te maken met veel onzekerheden. De verwachting is dat deze vraagstukken zich de komende jaren moeten ontwikkelen (onderzoek, uitproberen en toetsen / meten).

Onderwerp	**Vraagstuk**	**Type vraagstuk**
Algemeen	Hoe organiseer je ontmoetingen tussen groepen met verschillende achtergronden in de samenleving?	ambitie
	Wat is er voor nodig om meer ontmoetingen tussen individuen te krijgen?	ambitie
	Hoe zorgen we ervoor dat mensen elkaar weten te vinden?	ambitie
	Hoe zorgen we ervoor dat de 'bruggen' tussen de sociale groepen van gelijkgezinden gebouwd worden?	ambitie
	Hoe kunnen we nieuwe trefpunten ontwikkelen waar mensen elkaar kunnen ontmoeten? Wat is de behoefte?	ambitie / verwachting
	Hoe en waar komen groepen elkaar tegen?	kennis
	Hoe zorg je voor een betere bekendheid van de voorzieningen en/ of weg daar naartoe in de wijk of bij de gemeente?	probleem

Vraagstukken Ouderen

Achtergrond bij de vraagstukken

Deze vraagstukken komen voor een groot deel voort uit verwachtingen rondom maatschappelijke (o.a. vergrijzing) en beleidsmatige trends (terugtrekkende overheid ten aanzien van de zorg).

Onderwerp	**Vraagstuk**	**Type vraagstuk**
Zelfstandig wonen	Wat is er voor nodig om ouderen langer thuis te laten wonen?	ambitie
	Hoe zorgen we ervoor dat ouderen in veel zaken zelfstandig kunnen blijven functioneren?	verwachting
Eenzaamheid	Er kom veel eenzaamheid voor bij ouderen, zowel onder niet-kerkgangers als kerkgangers. Hoe kun je dit signaleren en aanpakken?	probleem
	Wat is ervoor nodig dat ouderen fit blijven en ook in een sociaal netwerk blijven/komen?	zorg
	Hoe kun je ouderen met hulpvragen beter bereiken?	probleem
Vergrijzing	Hoe kunnen we de vergrijzing opvangen?	verwachting
	Hoe kunnen de dorpen de vergrijzing opvangen	verwachting
	Hoe houden we rekening met de kwaliteit van de woonomgeving in relatie tot toename van vergrijzing?	verwachting

Vraagstukken Jongeren

Achtergrond bij de vraagstukken

Deze vraagstukken zijn grotendeels ingegeven door de ambitie om jongeren in de dorpen en de gemeente als geheel te kunnen behouden.

Onderwerp	Vraagstuk	Type vraagstuk
	Hoe zorg je ervoor dat de jeugd in het dorp blijft wonen?	probleem
	Hoe krijgen we de jeugd geïnteresseerd in de banen die er zijn	probleem
	Hoe zorgen we voor een goede match tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt?	probleem
	Wat voor criteria zijn voor jongeren belangrijk voor aantrekkelijke arbeidsmarkt?	probleem
	Hoe kunnen jeugdigen gezond en veilig opgroeien?	probleem

Vraagstukken leefbaarheid

Onderwerp	Vraagstuk	Type vraagstuk
	Hoe zorgen we ervoor dat de sociale cohesie in een dorp als Kootwijk niet te kwetsbaar wordt?	verwachting
	In hoeverre hebben de ontwikkelingen in de agrarische sector/het buitengebied effecten op de leefbaarheid van de dorpen	verwachting
	Gaat er kloof ontstaan in de Barneveldse samenleving gelet op alle ontwikkelingen (b.v. rijk en arm)? Hoe vang je dit op?	verwachting

Vraagstukken voorzieningen

Achtergrond bij de vraagstukken

Deze vraagstukken komen voor een groot deel voort vanuit de verwachting dat de afname van voorzieningen in de dorpen door zal blijven gaan en dat dit nadelige effecten op de leefbaarheid zal hebben. Een tweede type vraagstukken komt voort uit de verwachting dat meer mensen (kwetsbare groepen zoals ouderen en gehandicapten) extra afhankelijk worden van voorzieningen dichtbij als ze zelfstandig moeten wonen.

Onderwerp	Vraagstuk	Type vraagstuk
Voorzieningen in de dorpen	Hoe zorgen we ervoor dat de dorpse identiteit behouden blijft?	ambitie
	Hoe zorgen we ervoor dat er voldoende voorzieningen in Garderen zijn?	ambitie
	In hoeverre kunnen voorzieningen tussen dorpen onderling gedeeld worden?	verwachting
	Hoe zorgen we ervoor dat de dorpen leefbaar blijven? Wanneer is een dorp leefbaar? Hoe bepaal je dat?	verwachting
	Hoe kunnen we functies herschikken (centra) als digitalisering en afname winkels doorzet	verwachting
	Hoe zorgen we ervoor dat de voorzieningen in Voorthuizen op peil worden gehouden?	probleem
Bereikbaarheid voorzieningen	In hoeverre is het wenselijk dat dat woningen en voorzieningen dicht bij elkaar zitten?	kennis
	Hoe zorgen we ervoor dat voorzieningen nu en in de toekomst toegankelijk blijven?	verwachting

Vraagstukken samenwerking

Achtergrond bij de vraagstukken

Deze vraagstukken zijn vaak afgeleiden van andere vraagstukken. We denken dat samenwerking goed is omdat we denken dat je daarmee nieuwe marktkansen creëert, meer werkgelegenheid realiseert of betere voorzieningen kunt maken. We denken daarom dat deze vraagstukken zich de komende jaren nog moeten ontwikkelen. Ze moeten getest, uitgeprobeerd en gemeten worden om tot nieuwe en betere vraagstukken te kunnen komen.

Er liggen meerdere vraagstukken rondom deze samenwerkingen en de wijze waarop onderzoek en bedrijfsleven beter kan worden gekoppeld. Deels is dit ook een cultuur en mentaliteitskwestie. In de werkplaats zijn de volgende belangrijke uitdagingen benoemd:

- Verbanden tussen bedrijven onderling (kennisuitwisseling, onderzoeksvragen uitzetten)
- Verbanden tussen netwerken van bedrijven met kennisinstellingen e.d.
- Verbanden tussen primaire bedrijven (landbouw) en verwerkende industrie (vgl. Poultry expertise Centre).
- Regionale verbanden (niet alles lokaal houden)
- Betere aansluiting op bestaande netwerken.
- Betere verbanden bedrijven en onderwijs
- Samenwerking overheid (faciliteren) en bedrijven
- Samenwerking landbouw en recreatieve sector (of gebruikers platteland)

Samenwerking op regionaal niveau (foodvalley) levert voordelen op, maar het beeld in de samenleving is tegelijk dat zaken verzanden als je ze teveel en te snel op regionaal niveau probeert te organiseren. Veel ondernemers schrikt dat af. Het gaat dus om de balans en hoe vind je die?

Onderwerp	**Vraagstuk**	**Type vraagstuk**
	Samenwerken: Wat heb je op het vlak van arbeidsmarkt, onderzoek en innovatie nodig vanuit de regio om lokaal tot betere oplossingen te komen?	kennisvraag
	Hoe faciliteer je het zoeken naar samenwerkingspartners om samen projecten of onderzoeken op te zetten?	ambitie
	Hoe krijg je de samenwerking binnen de primaire sector op gang?	ambitie
	Hoe zorgen we ervoor dat zorginstellingen gaan samenwerken? (verbinding arbeidsmarkt/bedrijfsleven)	ambitie
	In hoeverre kun je verbindingen leggen tussen de recreatiesector en de agrarische sector.	ambitie
	Hoe verbind je vrijwilligers aan projecten in eigen wijk?	kennis / ambitie
	Hoe zorgen we ervoor dat de afstemming tussen verschillende (welzijns) organisaties beter wordt?	probleem
	In hoeverre mag de gemeente overkoepelende beslissingen nemen ten aanzien van de kleine dorpen en hoeverre zijn de dorpsvisies of initiatieven in de dorpen leidend?	wens / rol
	Hoe komt de overheid tot consistent beleid?	wens / rol
	Organisatorisch vraagstuk: Welke organisatie en cultuur (verandering) is nodig om samenwerking tussen gemeente en samenleving te bevorderen?	wens / rol

Vraagstukken landbouw

Achtergrond bij de vraagstukken

De vraagstukken over de kwaliteit van het buitengebied komt in de eerste plaats voort uit de zorg hoe de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied wordt als zich steeds meer nieuwe functies vestigen (welke functies dragen daaraan bij en welke niet) en potentiele overlastsituaties die ontstaan (hinder, overlast, gezondheidszorgen). In de tweede plaats komt het

voort vanuit de zorg dat functies elkaar vanuit de milieuzonering ook belemmeren in de ontwikkeling (nu of mogelijk in de toekomst). Hier zit dus een verwachting achter, dat eisen aan milieu en gezondheidsrisico's hoger zullen worden.

Meerdere vraagstukken gaan over de ontwikkelruimte voor de landbouw. Dit heeft deels te maken met het feit dat voor nieuwe investeringen vaak ook (enige) schaalvergroting nodig is. Veel agrariërs vragen zich af of er voldoende ruimte zal zijn in de toekomst. Tegelijk heeft het mogelijk te maken van de zorg dat de discussie rondom de maatschappelijke acceptatie van veehouderijen kan gaan leiden tot extra eisen.

De vraagstukken over verbreding en de markt komen voort uit de duurzaamheidsambitie van o.a. de gemeente. Tegelijk kan het een extra verdienmodel betekenen voor een deel van de agrariërs en (door directe afzet) voor meer interactie tussen boer en consument.

Onderwerp	Vraagstuk	Type vraagstuk
kwaliteit buitengebied	Waar willen we naar toe met het buitengebied? Ligt het primaat bij de primaire agrarische sector? Bij prettig recreëren? Bij iets anders?	ambitie
	Hoever mag de niet-agrarische sector in het buitengebied doorgroeien? En wat is de verhouding met de stedelijke economie?	ambitie
	Hoe gaan we om met de steeds grotere verweving van verschillende functies in de plattelandseconomie? Welke functies willen we graag verweven en waar?	verwachting
	Hoe zorgen we voor passend hergebruik van vrijkomende stallen, zodat het buitengebied niet verpaupert?	verwachting
	Hoe zorgen we ervoor dat initiatieven voor landschapsontwikkeling en beheer (beter) gestroomlijnd worden?	ambitie
leefbaarheid	Hoe gaan de dorpen om met de veranderingen in het buitengebied?	verwachting
	Hoe gaan we om met de vergrijzing in de agrarische sector (vaak geen opvolger)? Welke gevolgen heeft dat voor het aantal agrarische bedrijven? Vrijkomende stallen? De leefbaarheid van het platteland? De voorzieningen in de dorpen?	verwachting
ontwikkelruimte	Hoe zorgen we ervoor dat de agrarische sector voldoende ontwikkelruimte krijgt voor het leefbaar houden van het landelijk gebied?	ambitie
	Wat moet er verbeterd, dan wel veranderd worden om de continuïteit/duurzame doorontwikkeling van de agrarische sector te waarborgen?	ambitie
	Hoe zorgen we ervoor dat doorgroei mogelijk is in de agrarische sector	ambitie
	Hoe gaan we om met de schaalvergroting in de landbouw? Hoe verleiden we deze ondernemers om te investeren in het landschap?	ambitie
	Hoe kun je de agrarische sector leefbaar houden en tegelijkertijd de ruimte bieden voor ontwikkeling?	
recreatie	Hoe houden we rekening met de (landschappelijke) kwaliteit van het buitengebied in relatie tot de ontwikkeling de recreatiesector (vraag naar meer ruimte)?	verwachting
verbreding / markt landbouw	Hoe realiseer je kortere ketens in de landbouw en aan de regionale afzet van voedsel? Welke rol kan de gemeente daarin hebben?	ambitie
	Hoe kun je als primaire sector iets meer grip krijgen	ambitie

	op de markt?	

Vraagstukken economie

Achtergrond bij de vraagstukken

Het thema economie wordt in een apart traject met de BIK nog verder uitgewerkt. De werkplaatsen gingen vooral over de arbeidsmarkt en enkele losse onderwerpen ten aanzien van het centrum. Hierin spelen vooral de zorgen rondom het winkelbestand in het centrum een rol bij de vraagstukken.

Onderwerp	Vraagstuk	Type vraagstuk
	De doorontwikkeling van centrum van Barneveld vanuit de pijlers waar Barneveld op rust. Voorbeelden: cultuur, theater, horeca.	
	Hoe gaan we om met leegstand in het winkelgebied?	
	Hoe kunnen we de centrale ligging van Barneveld in Nederland, beter in de regio inzetten?	

Vraagstukken arbeidsmarkt

Achtergrond bij de vraagstukken

Hierbij speelt dat (relatief) veel bewoners in Barneveld een middelbare en lage opleiding hebben, maar veel bedrijven vragen steeds meer gespecialiseerd personeel. Dat vraagt dus extra inspanningen van bewoners om daarbij aan te sluiten. Tegelijk maken mensen zich zorgen dat er veel laaggeschoold werk verdwijnt. Zeker voor mensen met weinig capaciteiten of een afstand tot de arbeidsmarkt is dat een zorg.

Onderwerp	Vraagstuk	Type vraagstuk
werk aantrekkelijker	Hoe kunnen we ervoor zorgen dat mensen die elders (buiten Barneveld?/regio) studeren/werken weer terugkeren naar Barneveld	ambitie
	Hoe zorgen we ervoor dat goede/juiste mensen van buiten (goede werknemers) hier komen?	ambitie
	Hoe kunnen we techniek beter marketen? En meer inzicht geven in boeiende kanten van techniek door bedrijven?	ambitie
vestigingsklimaat	Hoe kunnen we het leuker / aantrekkelijker maken voor startende bedrijven?	ambitie
kwetsbare groepen	Hoe gaan we om met de ontwikkeling dat het werk steeds bedrijfsmatiger wordt gedaan, waardoor banen als een vuilnisman, productiemedewerker etc verdwijnen of worden overgenomen door lage loonlanden.	probleem / zorg
	Hoe breng je het vliegwiel op gang om jongeren in de Wajong meer in een arbeidsritme te krijgen?	probleem
	Hoe zorgen we ervoor dat we meer banen creëren	probleem / zorg

	voor (laaggeschoolde) jongeren?	
	Hoe zorgen we voor integratie / opname in de samenleving van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.?	

Vraagstukken onderwijs

Achtergrond bij de vraagstukken

De lokale arbeidsmarkt is van groot belang voor het vestigingsklimaat en het werk wordt gespecialiseerder. De vraagstukken gaan sterk over de wijze waarop de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt kan worden versterkt en hoe de kansen van bedrijven duidelijker voor het voetlicht kunnen komen. Onderwijs zou beter moeten aansluiten op de vragen uit de markt. Goed gespecialiseerd personeel zou ook bij kunnen dragen aan een goed vestigingsklimaat voor bedrijven. Tegelijk weten veel inwoners ook onvoldoende welk werk zij lokaal kunnen vinden.

Onderwerp	**Vraagstuk**	**Type vraagstuk**
Onderwijs	Hoe kun je zorgen voor meer doorstroming van jongeren met scholingsniveau 2 van lagere banen naar hogere banen?	probleem
	Hoe kunnen we een beter en completer onderwijsaanbod creëren? Inclusief doorstroming en doorleren?	ambitie
	Opleidingen moeten zich ook meer richten op nieuwe ontwikkelingen. Tijd staat niet stil, maar het onderwijs soms wel.	ambitie
	Hoe kunnen we naast niveau van onderwijs ook competenties meer gaan waarderen?	probleem

Vraagstukken mobiliteit

Achtergrond bij de vraagstukken

Mobiliteit ontwikkelt zich razendsnel. De verwachting is dat zowel digitalisering, verduurzaming als multimodaliteit van mobiliteit toeneemt en leidt tot een totaal andere mobiliteit en ruimtelijke ordening. De vraag is hoe we verwachtingen over de toekomstige mobiliteit van invloed laten zijn op huidige problemen en projecten. Het lijkt onzinnig om maatregelen te nemen die over 10 jaar overbodig zijn. Maar hoe krijg je daar draagvlak voor? Veel bewoners zijn erg gericht op de auto. Zo krijgt het parkeren in veel wijken voorrang op fietspaden e.d.

Een ander type vraagstuk is de mobiliteit van niet mobiele groepen. Als mensen zelfstandig wonen moeten ze bij voorzieningen kunnen komen. Ook moeten mensen voor specifieke klachten naar verschillende ziekenhuizen en kunnen vaak niet langer voor alle klachten bij 1 ziekenhuis terecht. Het aantal zelfstandig wonende ouderen (met zo'n mobiliteitsprobleem) neemt toe.

Onderwerp	Vraagstuk	Type vraagstuk
Bereikbaarheid	Hoe zorgen we ervoor dat veranderingen in vervoerstromen (meer en groter) in goede banen geleid worden? Huidige (dorps) wegen zijn vaak niet berekend op deze veranderingen	verwachting
	Hoe zorgen we ervoor dat de verkeersdruk op het platteland niet te groot wordt? En dat er veel overlast ontstaat als gevolg van toenemend autoverkeer?	verwachting
	Hoe zorgen we voor een goede verkeersdoorstroming en bereikbaarheid in Barneveld?	
Kwetsbare groepen	Hoe lossen we het mobiliteitsprobleem van zelfstandig wonende (maar zorgbehoevende) ouderen op?	verwachting

mentaliteit	Hoe krijgen we meer invloed op de mentaliteit van bewoners in verkeersvraagstukken?	
	Hoe beïnvloeden we mensen in de mobiliteit?	
verduurzaming mobiliteit	Hoe zorgen we ervoor dat mensen gebruik gaan maken van duurzame vormen van mobiliteit?	ambitie
	Hoe kunnen we verkeersmaatregelen afstemmen op toekomstige mobiliteit?	
	Hoe kunnen duurzame vormen van mobiliteit aantrekkelijker worden?	
	Hoe kunnen we zorgen voor een meer integrale benadering van mobiliteit?	

Vraagstukken Kennis

Achtergrond bij de vraagstukken

Het beeld is dat samenwerkingen tussen kennisinstellingen en ondernemers lastig van de grond komen. Het cultureel en kennisniveau tussen de WUR en individuele ondernemers in Barneveld verschilt daarvoor teveel. Kleine bedrijven zijn 'going on concern'. WUR heeft echter ook een innovatiemakelaar. De kunst is om met ondernemers een gezamenlijk programma op te zetten en dit aan te laten jagen door tussenpersonen. De 1e stap is het meest lastig blijkt in de praktijk.

Openheid heeft ook met cultuur te maken. Ondernemers in Barneveld kijken uit zichzelf niet makkelijk bij elkaar in de keuken en geven niet snel iets prijs.

Onderwerp	**Vraagstuk**	**Type vraagstuk**
	Hoe zorgen we ervoor dat, vooral, MKB bedrijven de mogelijkheden en de kennis van de WUR weten te vinden?	ambitie
	Hoe zorgen we ervoor dat de primaire sector bekend wordt met de mogelijkheden en de beschikbare kennis van de WUR weten te vinden?	ambitie
	Verhouding dorp en gemeente: Hoe zorgen we ervoor dat de kennis van de gemeenten gedeeld wordt met de dorpen?	kennis
	Innovatie: hoe creëren we meer openheid bij bedrijven om kennis te delen? Wat is daarvoor nodig?	probleem

Vraagstukken duurzaamheid

Achtergrond bij de vraagstukken

Duurzame principes sneuvelen nu vaak tijdens het planproces, deels ook omdat mensen denken dat het lastig en duur is. Zo is b.v. niet bekend dat energiezuinige woningen op lange termijn kosten besparen. De verwachting is dat energie in de toekomst veel duurder wordt, waardoor dit effect toeneemt.

Duurzaamheid staat nu vaak ver van mensen af. Door duurzaamheid tastbaar te maken, kan meer draagvlak ontstaan.

Onderwerp	Vraagstuk	Type vraagstuk
Inhoud	Welke duurzaamheid wil ik bereiken? Welke ambitie zetten we neer?	ambitie
	Hoe kunnen we klimaat centraler stellen bij ontwikkelingen?	wens
Kennis en proces	Hoe zorg je voor voldoende kennis over de voordelen en betaalbaarheid van duurzaamheid	kennis

rondom duurzaamheid	Meer integratie van duurzaamheid in andere vakdisciplines? Hoe kan duurzaamheid beter ingebed worden?	probleem
	Hoe organiseer je duurzame maatregelen?	probleem
	Hoe zorg je ervoor dat mensen zich wel gaan interesseren in duurzaamheid? Hoe bereik je mensen?	probleem

Wonen

Achtergrond bij de vraagstukken

Meerdere vraagstukken gaan over het probleem van een eenzijdige woningmarkt en de verwachting dat deze wijken op langere termijn minder aantrekkelijk zullen zijn, minder waardevast en minder in staat om kwetsbare groepen in de samenleving op te vangen. Het beeld is dat de nadruk in de woningbouw ligt bij bouw en productie. Op korte termijn liggen eengezinswoningen goed in de markt.

Het probleem en de zorg rondom betaalbaarheid is een ander type vraagstuk. Barneveld kent veel inwoners met een laag inkomen en ZZP'ers. Voor hen is het door strengere hypotheekvoorwaarden lastiger een woning te kopen. Barneveld heeft van oudsher wat duurdere woningen. Met het herstel van de woningmarkt worden woningen hier extra snel duurder. Verwachting is dat het probleem daardoor wel toeneemt. Groepen die tijdelijk moeten worden opgevangen nemen ook toe. Bijvoorbeeld statushouders, buitenlandse werknemers, aantal 65+ (neemt komende decennia toe en daarna weer af).

Onderwerp	**Vraagstuk**	**Type vraagstuk**
differentiatie	Hoe krijgen we het woningaanbod zodanig dat er een goede mix komt in de wijken?	
	Hoe kun je zorgen voor diversiteit in woningen in woonwijken?	
	Hoe kunnen we op wijkniveau zorgen voor een mix/variatie in woningen/ mensen	
doelgroepen	Hoe zorgen we voor meer aanbod in woningen voor kleinere huishoudens (alleenstaanden, ouderen, mensen met een kleine beurs)	
	In hoeverre zorgt de promotie van CPO of startersleningen er voor jongeren in de dorpen blijven?	
	Aan welk type woningen hebben ouderen behoefte?	
Woningbouw	Hoe kunnen we lange termijn denken bij stakeholders vasthouden.	
	Wat zijn de belemmeringen om de juiste woningen te bouwen? Hoe krijg je meer zicht op de exacte woonbehoefte?	
leefbaarheid	Hoe kunnen we ervoor zorgen jongeren in Stroe blijven wonen?	
	Hoe zorgen we ervoor dat de jeugd in het Voorthuizen blijft wonen?	
	Wat betekent de toename van extra woningen in het buitengebied voor de kwaliteit van het landschap? (buitengebied steeds meer woongebied)	
	In hoeverre is het noodzakelijk dat voorzieningen (kerk,winkel, supermarkt) op kleine afstand van woningen liggen?	
Overige	Hoe krijg je meer doorstroming in woningen?	

vraagstukken		
	Hoe kunnen we tijdelijke nieuwe woonvormen realiseren?	
	Hoe kunnen we het wonen in Barneveld beter marketen?	